

som synes mig høist besynderlig. Han udtalte nemlig, at det militaire Varedepot kun var Gjennemførelsen af det store Associationsprincip, hvortil Nutidens og forhaabentlig ogsaa Fremtidens Bevægelse stræber, idet man nemlig ved det militaire Varedepot foranstalter Klæder indkjøbt i Masse og derved faaer dem billigere. Men jeg troer ikke, det er en rigtig Opfattelse af Associationsprincippet, at gjøre det til det Eiendommelige i dette Princip, at man kjober Varer i Masse, thi dette er jo en Eiendommelighed ved enhver Handel i det Store, hvad enten den drives ved en Association eller af en enkelt Mand, saaledes som netop Tilfældet er ved Varedepotet; her er det ikke en Association, men en enkelt Mand, nemlig Krigsministeren, der driver denne en gros Handel. — Den høitagede Minister fandt ogsaa sine demokratiske Sympathier krænkede ved vort Forslag, idet han meente, at den hele Righed, som var en af Grundpillerne i hans Forslag, vilde blive undergravet, naar det tilfodes alle Værnepligtige at møde i egne Klæder, idet de Velhavende da ikke vilde forsømme Leiligheden til at møde i finere Klæder end den usømmuende Mand. Jeg skal hertil bemærke, at naar der skal mødes i Badmelstøt, saa vil der ikke være nogen overordentlig stor Leilighed for den Velhavende til at rutte Meget paa sin Klædedragt, thi det er ikke mig bekjendt, at man her i Landet kan faae Badmel i meget forskjellige Qualiteter. Skulde der imidlertid være Fare for Righeden i enkelte Punkter af vort Forslag, kunde man jo ændre disse, thi jeg heber bemærket, at det Forslag, som her foreligger, paa ingen Maade gjør Forbring paa at være holdbart i alle Enkeltheder. Det er jo meget almindeligt, at vi faae Forslag fra den høitærede Regjering, som undertiden blive endog heelt omarbejdede af Rigsdagen, og dog danne de Grundlaget for vore Forhandlinger; naar dette kan skee ved et Forslag, som kommer fra Regjeringen, maa det vel være undskyldeligt, om Forslag, der stilles af enkelte Medlemmer, i enkelte Punkter have nogle Mangler. Den

høitærede Minister meente, at naar et Mindretal, hvoriblandt jeg er, har foreslaaet, at forsaavidt en Værnepligtig ikke mødte i sine egne Klæder, skulde Staten foranstalte ham Klæder besjergede, saa skulde deri ligge Nødvendigheden af et Varedepot. Dette kan jeg ikke erkjende, thi Varedepotet er jo under de nuværende Forhold nødvendigt af den Grund, at alle Soldaterne skulle forsynes med Klæder derfra; men det er jo ganske klart, at under en Tilstand som den, der vilde fremkomme, naar Mindretallets Forslag blev til Lov, vilde det kun være aldeles undtagelsesviis, om en Mand ikke mødte i sine egne Klæder, og de saa Klædingsstykker, som man da efter en saadan Ordning kom til at trænge til, vilde man uden tvivl uden Vanffelighed kunne faae ved at indkjøbe dem, efterhaanden som man brugte dem, hos vedkommende Handlende, uden at man paa nogen Maade behøvede af den Grund at organisere et Varedepot.

Jeg skal nu vende mig til nogle af de Indvendinger, den meget ærede Ordfører har gjort imod Mindretallets Forslag. Han har saaledes lagt særdeles Vægt paa, at det var ønskeligt, at man fik en Lovbunden Hær, og han meente, at det Forslag, vi have stillet, ikke vilde bringe en Lovbunden Hær tilveie. Den ærede Ordfører meente, at naar der blev givet Rigsdagen Leilighed til gjennem de aarlige Finantslove at gjøre sin Mening gjældende med Hensyn til Ordningen af Hæren, saa skulde den ikke være Lovbunden; men dette kan jeg ikke erkjende. Finantsloven er jo en Lov ligesaa godt som den Lov, der muligviis vil blive Udbyttet af disse Forhandlinger. Det ærede Medlem af Mindretallet, som har forsvaret vort Forslag, paastod, at det albrig har viist sig at have nogen som helst skadelig Indflydelse paa vort Forsvarsvæsens hele Tilstand, at Rigsraadet i sin Tid har havt den Bevillingsret, som vi nu fremdeles søge at hævde for Rigsdagen, og derimod har den ærede Ordfører ansøgt, at der skulde være forskjellige Aar, hvor der ikke var bleven holdt Exerceerøvelser; men den